

Комун КОРНО

3

Август
1936 ий
№ 39 (430)

ВКП(б) Мишкан Райкомы да РИК-ын органже
вич кэчэш ПОРЫК ЛЭКТЭШ

Газет ани
ий ийлен 5 тэнгэ,
6 тылылан 3 т.

Адрес: БАССР,
дер. Мишкино.

Колхоз влак дэч йал озанлык налог олимподоходно налогым налмэ нэргэн

ССР Ушэм Рүдө Исполнительнэ Комитэт дэн ССР Ушэм Калык Комиссар влак Советын пунчалышт

Ты мартэ колхоз-влак дэч йал озанлык налог вудымб мландэ умбач, гектар чот дэнэ чотлэн пыштыме ставкэ почэш, утларакшым пырчан культур доход гыч налылтэш ильэ. Садылан техник культур дэн вольык дэч налмэ доход налогоыш лутыньэк гайак пурэн огыл. Тыгай системэ, пырчан шурно вудымб озанлык ваштарэш виктарэн колтымо системэ, кызытсэ жапыштэ справедливэ огылыш лэктэ да тудым вольык ончымо дэн техник культур вудымб гыч налмэ доход кушмым ушыш налын вашталташ күлэш.

Колхоз-влакын техник культур вудымб гыч, вольык ончымо гыч, пакча паша гыч да промысла гыч налмэ доходушт кушкын шогымылан кбра, кызыт ын-дэ-пырчан шурно вудымб гыч налмэ доход умбач налмэ налогым волташ эрыкым пуа, а колхозын—шолдыра йал озанлык предпрыйатын пэвгыдэммыже йал озанлык налогым утларак справедливэ обложеньэ системэ дэнэ—подоходно налог дэнэ вашталташ эрыкым пуа.

Садылан ССР Ушэм Рүдө Исполнительнэ Комитэт дэн ССР Ушэм Калык Комиссар-влак Совет пунчалыт:

1. 1936 ий гыч колхоз-влакын йал озанлык налогым пумо системым вашталташ.

2. 1936 ий гыч колхоз-влак дэч подоходно налогым тыгай чот дэнэ налал тугалаш:

а) подоходно налогым колхоз-влак эртышэ ийысэ чумыр валовой доходуш умбач, колхозын идалукаш отчотшо почэш тугалаш.

Обложитылатташ доходуш колхозын чыла окса доходуш, тугак йал озанлык производств налмэ натуральной доходуш (а тыдыже кугыжанышын йамдылымэ акшэ почэш чотлэн луктылтэш) пурат.

б) колхоз-влакын пумо подоходно налог ставкэ тыгай лийэш: йал озанлык артель дэн коммун дэч валовой доходуш 3 процентшым налылтэш, а мландым пырлыа ыштымэ товариществы дэч—4 процент.

3. Колхоз-влак подоходно налогым тыгай сръжышто тынар тугалаш: 1 мартлан—20 процентшым, 1 ийульлан—40 процентшым, 1 октябрлан—30 процентшым да кодшо 40 процентшым—1 декабрлан.

Угландарымаш: 1936 ийыштэ колхоз-влак подоходно налогым 1 октябрлан 50 процентшым да вэс 50 процентшым 1 декабрлан тугалаш.

ССР Ушэм Рүдө Исполнительнэ Комитэт вуйлатышэ—М. КАЛИНИН.

ССР Ушэм Калык Комиссар-влак Совет вуйлатышэ—В. МОЛОТОВ.

ССР Ушэм Рүдө Исполнительнэ Комитэт сэкратарын пашажым шуктышо—И УНШЛИХТ.
Моско, Кремль, 1936 ий 20 ийуль.

„АНТ-25“ самолёт экипажым наградитьлымэ нэргэн

ССР Ушэм Рүдө Исполнительнэ Комитэтын пунчалыш

Арктикын нэлэ условий влакыштыже да изучатьлымэ йүдвэл район влакыштэ НИГУШ волэн шич дэ МОСКО—Йүдвэл тэвгыз—Камчаткэ — Никола-йэвск—Амуршто гэрыйла чонэштымашым шуктымылан, чонэштымаштэ пэш куго усталыкым да пэвгыдылыкым ончыктымылан ССР Ушэм Рүдө Исполнительнэ Комитэт пунчалыш: 1. „АНТ-25“ экипаж командир В. П. Чкаловлан, кокымышо пилот Г. Ф. Байдуковлан, штурман А. В. Бельаковлан Совет Ушэмын гэрыйышт влак

лұмым пуаш да „совет ушэмыштэ гэрый лұмым пумо положеньэ“ войынча Ленин ордэным пуаш. 2. Б. П. Чкаловлан—30000 тэвгэ, Г. Ф. Байдуковлан да А. В. Бельаковлан йэнышт вуйэш 20000 тэвгэ окса дэн йэдиноврэмэнне наградым пуаш.

ССР Ушэм Рүдө Исполнительнэ Комитэт вуйлатышэ М. КАЛИНИН

ССР Ушэм Рүдө Исполнительнэ Комитэт сэкратарь пашам шуктышо—

И. УНШЛИХТ
Моско, Кремль, 1936 ий 24 ийуль

Первой

квитанциым нальэ

Сталин лұмэш колхоз (К. Шадэ йал совет) 80 центньэр киндым 28 ийульышто кугыжанышлан эн пэрвойак Мишкан дэн Пурбө район көргылан сдаватылыш.

Качэстывэ вэрч огыт нучэдал

Крупская лұмэш колхозышто (Мишкан йал совет) уржа тўрэдмаштэ качэствэ вэрч огыт кучэдал. Машина дэн тўрэдмаштэ күлтэ пидмэ годым кид шорвондо дэнэ йылт огыт удыро, ик квадратнэ мэтырлан 10—20—30 нарэ уржа вуй-влак кодыт.

Күлтэ пуртышо влак сула да копна йымалсэ йогэн кодшо вуйым шорвондо дэн удрэн огыт нал.

Вуй погаш школьник да шовго-влак ушалтын огыт.

Тыгай ситыдымаш паша влакым кызытак тбрлатыжым да шурным ак пырчыжым йомдарыдэ вашкэ погэн налман.

Ш. В.

Шурно погымо качэствым ончыдэ

вольыкым пасуш колтыман огыт

„Карл Маркс“ колхозышто (Кўрзэ йал совет) уржам тўрэдын да күлтам пуртэн пытаршын, бригадир влак дэч колхоз правльэн вуйлатышэ Байгузин Аймет пашан качэствыжым ончэн актэ дэн приниматьыштыдэгэчак пасуыш күтуым колташ разрешитьлэн. Молан вара тудо тыгэ ыштэн? Моланжэ паллэ. Тыгэ ыштэт гын, кок—кум кэчыштэ вольык влак кодшо шурно вуйым вашкэ погэн налыт, вара качэствыже сай лийэш.

Тыгэ ыштымаш паша сай огыт. Колхозланат, тугак колхозникланат пэш куго зийан. Кодшо шурно вуйым погэн пытаршын да пашан качэствыжым ончэн бригадир-влак дэч колхоз правльэн вуйлатышэ актэ дэн налмөжтб гына, вольыкым пасуш колташ лийэш. „Карл Маркс“ колхозысо гай паша моло колхозышто ончыкыжо лийман огыт.

Литвинов йолташлан ССР Ушэм СНК дэн ВКП(б) Рүдө Комитэтын саламышт

Тыланэт 60 ий тэмме кэчын ССРУшэм Калык Комиссар влак Совет дэн ВКП(б) Рүдо Комитэт Тыйым, большевик партийын эн тошто пашайэвжым, совет дипломатийын вуйлатышыжым, чыла шэмэрлан кулэшынын сар ваштарэш да тыныс паша вэрч нойбдэ кучэдалшым саламлат.

Тыланэт тазалыкым да пашаштэ ончыкыжат сэнымашым желатлэн, мэмнан куго родинлан да уло тўньясэ шэмэр влакын кулэшынын тыныс паша вэрч шогымаштэ совет дипломатий ышкэнжын пашажым чэсть дэн шукта манын Совнарком дэн ВКП(б) Рүдө Комитэт пэвгыдын ўшанат.

ССР Ушэм СНК вуйлатышэ В. МОЛОТОВ. ВКП(б) Рүдө Комитэт сэкратарь И. СТАЛИН.

ССР Ушэм вэс эл кокла паша виктарышэ калык Комиссар М. М Литвинов йолташым Ленин ордэн дэнэ наградитьлымэ нэргэн

ССР Ушэм Рүдө Исполнительнэ Комитэтын пунчалыш ССР Ушэм Рүдө Исполнительнэ Комитэт ПУНЧАЛЭШ:

Вэс эл кокла паша виктарышэ Калык Комиссар Максим Максимович ЛИТВИНОВЫМ тудын 60 ийаш йубилэйжэ лұмэш, совет дипломатий вуйлатышэ пашаштэ шогэн тыныслык вэрч кучэдалмаштэ кугу заслугым ыштымыжлан ЛЭНИН ордэн дэнэ наградитьлаш. ССР Ушэм Рүдө Исполнительнэ Комитэт вуйлатышэ М. КАЛИНИН

ССР Ушэм Рүдө Исполнительнэ Комитэт сэкратарь пашам шуктышо И. УНШЛИХТ

Ф. Э. Дээржинский колмылан лу ий

Ф. Э. Дээржинский йолташ шарнымым Умырагдымэ нэргэн

ССР Ушэм Рүдө Исполнительнэ Комитэтын пунчалыш

Ленин дэн Сталинын ик эн лышыл соратникыштым, ВЧК—ОГПУ да промышленность дэн транспортшто партийын пэрвой куго сэвымаш организаторын—Фэликс Эдмундович Дээржинский йолташын колымыжлан лу ий тэммылан кбра, ССР Ушэм Рүдө Исполнительнэ Комитэт ПУНЧАЛЭШ:

1. Моско олаштэ Дээржинский лұмэш площадьэш Фэликс Эдмундович Дээржинский йолташлан памётникым ышташ.

2. Фэликс Эдмундович Дээржинский йолташын лұмжым пуаш:

а) Тагильсэ вагонно-строительнэ заводлан,

б) Краснопреснен трэхгорно мануфактурлан,

в) Курск күртньб корнылан да

г) Лбубэрэцкысэ НКВД

трудоу коммунылан.

ССР Ушэм Рүдө Исполнительнэ Комитэт вуйлатышэ М. КАЛИНИН.

ССР Ушэм Рүдө Исполнительнэ Комитэт сэкратарь пашам шуктышо

И. УНШЛИХТ.

Моско, Кремль

1936 ий, 19 ийуль.

Уржам тўрэд пытарышт

„Пэлэдыш“ колхоз (Йылыш йал совет) 29-шэ ийульышто уржам тўрэд пытарыш да икийаш культурым тўрэдэш тугалаш.

Тэнэйэ пошкыдо колхоз влакым ончымаштэ уржа дэн икийаш шурно сай шочын.

ЙАШКИН

Умырэш мландэ дэн пайдаланымэ нугыжаныш акт пуалтэ

Ийульын 30-жо „Пэлэдыш“ колхозлан умырэш мландэ дэнэ пайдаланымэ кугыжаныш акт пуалтэ.

Акт пумо годым, стахановла тўрэдшэ колхозник да колхозница влакын поочотно грамотым да пасмам пблэклан пуалтэ.

ЙАШКИН

Школ-влак йамдэ огыл

Ардаш йал совет көргыш тб чылажэ 8 колхозлан 7 школ уло. Тугэ гынат, ты школ влак, 1936-37 туныктымо ий лышэмын шуын гынат, йамдэ огытыл. „Молотов“ колхоз школлан көрго төрза влакым, пэчым пэчаш, лэвашым ыштышаш влак уло. „Пахарь“ колхоз школлым конопательшаш, вуйжым лэвэдшаш уло, көргө төрза влак кўлыт, йыр пэчэ кўлэш. „Волгыдо“ колхоз школлым штэн шуктышаш төрза, потолок, кўвар вакшаш уло, мурйа

лукшаш уло (кэрмычат укэ.) Ик школыштат ты ончыктымо влак ышталтын огыл. Школ влаклан ик комылька пу кондалтын огыл. Ардаш йал совет школ влак рэмонтымо чот дэн, засэданыштэ шуко гына кутырыш, пунчалым лукто. Чыла кагазэш гына кодо. Оксам пуаш ыштыш гынат, ик школланат оксам пуэн огыл. „Окса укэ“—манын туныктымо ийлан йамдылалтмашым йал совет кўрлэш.

ВАСИЛЬЙЭВ

У тунэмме ийлан йамдылалтмаш пушкыдо

Тынбай Пэлэ Кыдалаш Школ у тунэмшаш ийлан пушкыдын йамдылалтэш. Тэнэйэ 250 рвээ тунэмшашан. Тугэ гынат, ты рвээ влаклан класс помэшэным, партым да тулэч моло кўлэш ўзгар влакым йамдылаш тўгалын огыт ул.

1935-36 тунэмме ийла-нак шуктышаш кок пачашан пбрт тэнэйат ыштэн шукталтын огыл.

Ты пашашкэ школ администрарэ дирэктыр Пай-

метов П. да йал совет вуйлатышэ Аптыкайэв Апканий кўлэш вийыштым огыт пыштэ.

Пу йамдылымэ пашат пэш пушкыдо. 250 кубомэтр пу гыч 110 кубомэтржэ гына кондалтын. Ончыкыжымат у тунэмшаш ийлан йамдылалтмэ паша тыгэ мийа гын, кодшо ийысэ гайак кок смэна дэн туныкташ йбсэ ли-йэш.

ТУНЫКТЫШО

Трахом пункт влак пашам огыт ыштэ

Ардаш йал советыштэ кок трахом эмлымэ пункт—иктыжэ „Молотов“ вэсыжэ „Волгыдо“ колхозышто улнт. Кызыт эмлымэ пашам огыт намийэ. Молан огыт эмлэ. Паллэ: Йал совет эм влак налаш оксам ок пу. Пункт влакыштэ нымэ рэт укэ. „Волгыдо“ колхоз пунктышто плакат влак кушкэдалт пытэн. Көргыштыжо пурак, лавыра, чэрлэ толэш гын, адак чэр лана вэлэ. Трахом паша йэж Имайэв С., Аптыланов Шайбук нымэ пашам огыт ыштэ. Шайбукин пунктыштыжо кид мушкыш кўнганат укэ.

Райздрав могорым ты ситыдымаш влакым кунам тбрлатат гын?

ВАСИЛЬЙЭВ

Куго порот тагам огыт саклэ

Максим Горький лўмэш колхоз 4 Рамбульэ порот куго тага-влакым налэн. Тугэ гынат, колхозысо волык ончымо пашам вуйлатышэ Килдийаров Кивай ты тага-влакым огэш ончо. Кызыт ик тагажын пылышэшыжэ, вэсыжын шал мэ вэрэшыжэ шукш возын.

Ты чэрлэ тага-влакымак кўтышкб колтат.

ВАСИЛЬЙЭВ

Колхоз лудмо пөрытш 5075 тэнгэакаш кнага

Ийунын 20-ж гыч ийу-улын 20-ж мартэ, Мишкан район калык туныктымо пөлка, ышкэ инциативж дэнэ 5075 тэнтгэ акаш сылнэ мутан, почэламутан марла кнага-влакым колхоз лудмо пбрт-влаклан ужалыш.

Ты ужалымэ кнага-влак коклаштэ писатэль М Горький эн—„Аважэ“, Шолоховын „Савырымэ Сбрэм“, Чавайын—„Ой пого“ да моло сылнэ мутан кнага, пийэс-влак ужалалтэ.

Марий рвээ литератур Й. Йалкайн возымо кнага-влак гына 2225 тэнтгэ акаш ужалалтэ.

ВАСИЛЬЙЭВ

Бригадир Имангул ўдрамашыжым ныра

Молотов лўмэш колхозын (Ардаш йал совет), бригадиржэ С м а г у л о в Имангул ўдрамашыжым йанлыкка ашна. Ийулын 2—3-жо Имангул ўдрамашыжым паш чот кырыш. Ўдрамашыжэ эмганыма гыч чак кодо. Смагуловын ўдрамашым тыгэ ындырэн ашнэмашыжэ кызыт гына огыл, йатыр жап годсэк уло. Тудлан ўдрамашым кыраш ко правам пуо гын? Тыгай сындымэ койышыжлан совет ушэмын пэнтгыдэ законжо дэнэ пўтыралман.

КОРАК

Масайэв суд исполнитэль лийын ок кэрт

И й ў л ь тылзыштэ, Мишкан районысо суд исполнитэль Масайэв аракам йўмб вуйжо дэн „Шэмэр“ колхозысо умбал погымо пунктыш пур-ыш. Тушто улшо йэв-влакым лўдыктэн, пастырэн лукто да наста-влакым сўмыркалэн пудыртыльо. Варажым пункт пбртом тўжвал могоыр гыч пудалэн кум сагат утла пашам чэрэн шогыш. Масайэвын тыгай сындымэ пашажым моло годымат йатыр ужылтын.

Кугыжанышлан шбр пумаш пашам тормызлэн коштшо Масайэв суд исполнитэль лийын кэртэш мо?

Пункт вуйлатышэ—Салмианов, тэхник—Гасников.

Фэрмэ киндым шалатымылан мут кучымашкэ

„Волгыдо“ колхоз ушкал фэрмыштэ, фэрмэ вуйлатышэ—Ибулайэв Ибай шкэ пашажым чэслын ок лукто да сындымэ пашам ыштэл кийа. Фэрмысэ ушкал шбр гыч кок килограмм йўым шканжэ ыштэн налэн. Фэрмэ волыкклан 5 ц. 28 кило пурсам фуражлан йовыштэн, тыдлэч посна 2,5 ц. пурсам, 2,5 ц. алама шыдагым фуражлан налын. 1936 ий 7 ийуны дэч вара Ибулайэв чылажэ 10,96 ц. фуражым налын гын, волыкклан 1 ц. 13 кило гына лукшэн, кодшыжо куштыжат палэ огыл. Адак Ибулайэв ышкэ сбсна игыжым фэрмыштэ пукшэн ашнэн да 130 кэчылан вич кило дэн, 6 ц. 50 кг. фэрмылан налмэ фуражым пукшэн.

Колхоз правлэнь Ибулайэвым фэрмэ волыкклан силос да лышташ курго йамдылмашым пуэн гынат, фэрмэ волыкклан курго йамдылышашым кўрлын 28-шэ ийулын 24,83 тонно лышташ кургыма вэлэ йамдылыктэн, силосым мунар тонным йамдылымэ палэ огыл, Ибулайэв огешат шинчэ. Фэрмэ волыкклан чылажэ 109 ц. шбрым кугыжанышлан пушаш ильэ, гын 65 цэнтгэр альэ шбр пушаш планым 66 процент вэлэ шуктэн.

Ибулайэвын фэрмэ фураж шолыштымыжлан, силос да лышташ курго йамдылмашым кўрылмыжлан, адак кугыжанышлан шбр пумашым тормызлымыжлан, колхоз правлэнь засэданыш паша гычшэ корандаш да пашам калык сutyш пуаш ыштышт.

Колхоз счэтовод МАХМУТОВ дэн С. ВАСИЛЬЙЭВ

1 август импэралист сар ваштарэш шогымо кэчэ

1914—1918 ийлаштэ лийшэ импэралист сар 400 миллиард утла шбртнб тэнтгэш шуын. Сарыштэ чылажэ 10 миллион йэв колэн. 17 миллион йэв сусыргэн, 18 миллион йэв пашалан йбрдчмыш лэктын, адак шуко материальный нойанлыкат пытэн.

Капиталист эллаштэ импэралист влак йэв мландым сар дэн шупшыш налшашлан да колоньыш савырен йэвгым эксплотироваташ вэрч у сарым йамдылат. Тыгэ кызат фашист Италий Абиссиным сар дэн шупшыш нальэ.

Кызытсэ жапыштэ фашист влак кэчылэч кэчын у согышым ышташ йамдылалтыт, (Путыракшим Гэрманийыштэ Гитльэр—фашист властыым вуйлатышэ). Буржуазийын у импэри-

Виклан пайдаланымаш

лист сарлан да ССР Ушэм ваштарэш толаш йамдылалтмыжым орышыла сар ўзгар йамдылмэ гычак ужаш лийэш.

1 август кэчым эртарэн, мэ адакат ышкэнэн эл аралы мэ пашанам сайэмдыман, Чыла колхозлаштат Осо-авиахим йачэйкым организоватлаш кўлэш. Шушаш призывлан сайрак йамдылалташ да сай грамотан таза допризывник влакым Йошкар армийыш пуман.

Шонгэммылан көра паша ыштэн кэртдымэ да йэшыштэ пашам ыштэн кэртшэ йэн укэан колхозник дэн ышкэт озанлыкан крэстьян влакын озанлыкыштым кугыжанышлан тўлышаш дэч утарымэ нэргэн

ВКП(б) Рўдб Комитэт дэн ССР Ушэм Калык Комиссар влак Совет пунчалышт

ВКП(б) Рўдб Комитэт дэн ССР Ушэм Калык Комиссар-влак Совет пунчалыт:

Шонгэммылан (60 ийым эртышэ да тулэч куго ийанлан) көрб пашам ыштэн кэртдымэ да йэшыштэ пашам ыштэн кэртшэ йэн укэан колхозник дэн ышкэт озанлыкан крэстьян-влакын озанлыкыштым 1937 ий 1 январь гыч кугыжанышлан киндым, кэчэвбрттым, рисым, парэвгым, шылым да шбрым тўлышаш гыч йбршын утараш.

Тыдэ пунчалмутым илышыш пуртымэ чотышто заготовко комитэтлан инструкцым лукташ да тудым ССР Ушэм Совнаркомлан пэнтгыдэмдымэк вэрлашкэ колташ кўшталтэш.

ССР Ушэм Калык Комиссар-влак Совет вуйлатышэ—В. МОЛОТОВ.

ВКП(б) Рўдб Комитэт сэкретарь—И. СТАЛИН. 1936 ий 24 ийуль.

Йалкор сэрыш Пашам ок ыштэ почэш

„Комун Корно“ газетын редакцышкыжэ кулак эргыжэ Пайгазов Пайзук да моллан эргэ Шуматбайэв ўй заводушто ыштат да колхозник влакым олталат манмэ сэрыш пурэв ильэ.

Ты сэрышым тэкшырышын Ардаш йал совет вашмутым тыгэ сэра: „Пайгазов Пайзук алама пашам ыштымыжлан, йалкор сэрышым тэкшырышын, ўй заводушто ыштымэ пашаж гыч коравдалтын, моллан эргэ Шуматбайэв нэргэн 15 ийульш материал ышталтэ, алама пашашт влакым ўй завод могорым да йал совет могорым тэкшырэн шогалтэш.“

Кужнур йалыштэ (тудо йал советак) трахомотозник лийын ыштышэ Аптушэва пашам ыштыдэ акым налэш.

Шуко годым пунктыштыжо кэчывалым лампэ тул дэн кычалат гынат Аптушэвам от му. „Молан пашашкэт от мийэ?“—йодат гын,—„Не вам сомною распоряжаться, я подчинен райздраву—“вэлэ манэш Б. И.

отв. ред. Ш. В. ВАСИЛЬЕВ

ОБЪЯВЛЕНИЯ

Утеранный военный билет и характеристика о военной службе Виктыбаева Илтыбая, военный билет Шестерикова Михаила, военный паспорт на имя Шестерикова Андрея и Ефремова считать не действительными.